

עין משפט
גזר מצוה

ה:

היה קורא בספר עַל האסקופה, ואם תאמר ולרצא צפרקין דלא גזר צכרמלית גזירה לגזירה גבי לא יאָא החייט צמחטו (לקמן ד' יא'): מאי איריא ספר^א אפילו כל מינא נמי שרי צאגדו צידו^ב כיון דאפילו צאין אגדו צידו לא אסור אלא מדרבנן ואי אפשר לאזקמה אלא

צאסקופת כרמלית^ג כדמסיק אצי צפרק צתרא דעירוצין (דף נח. ושם) וי"ל דנקט ספר לשאמעין אפילו ספר אס אין אגודו צידו אסור^ד לאפקוי רצי שטען דלאמר התם כל דצר שהוא משום שבות אינו עומד צפני חכמי הקודש: **בבותא משופע**. אורי' דאיייר כגון שרצים מכתפים עליו דהוי רה"ר^ה: **אגוז** ע"ג מים לאו היינו הנחתו. ואע"ג דאמרין צפ"כ דצ"מ (דף ט: ושם)^ו ספינה מינה ייחא ומיא הוא דקא ממטי לה לגבי קינן שאני דלא אקרי חצר מהלכת דלמרתן דומיא דידו דלא^ז להלן מתמי דקדוקא ומתר דיו אלא כן צ"י חצר ארסיה

גליון הש"ס
תוס' ד"ה אגוז. ויר גבי אדיו דבבני תוראא. ממוי לי הא צעות גזי ציד עבדי אמרינן דהוי חצר מהלכת והא הוי דומיא דידו. אפי" דלמרתן דומיא דידו דלא^ז להלן מתמי דקדוקא ומתר דיו אלא כן צ"י חצר ארסיה מהלכת ממנו דהקדוק ואע"ג:

מוסף רש"י

היה קורא בספר. כל ספרים העשויים צימי הראשונים שטעון צגללה ספ"ת אטו (שד"ק צו). והא לא נח. ואפילו שבות יאכז (שם צח). בכותל משופע. דיוקן דבנות מלטה לא על בלטימו (שם). מים על גבי מים היינו הנחת. ואם נעל מקטלת ויהאיה הוה עקירה (לקמן צט). אגוז על גבי מים לאו היינו הנחת. ואם נעלי משס לאו עקירה הו^ה. ונגע טבול יום בשטח. שטח הוי נקט טבול יום. משום דפסול ואיני שישארו שם לעולם אלא אם שפך לכלי אחר לא חשיב הנחה כיון שהוא מהלך. רבי יוחנן בן גורי אמר שניהם בוי. מדנקט טבול יום ולא נקט שני משמע דשמן חשיב משקה דשני אחר מטמא משקין להיות מחלה^א וכן משמע צפ"ק דפסחים (דף י: ושם) ומה ששקה ממנחות פירשתי שם צפסחים: **בשלמא רבן עזאי** מוחלך בעומד דמי. קשה לר"י מה צריך להאי טעמא לימא צשלמא לנן עזאי לא אשכחן כה"ג דמיחייב כדפרין מנא טעמא לרצנן דאי משום דמודה

רבינו הגנאל

היה קורא בראש הגג ונתגלגל הספר מידו כו', כך נח זה הספר ע"ג כותל משופע. והדינן אימור דאמר רבה בספר דעביד דרנח מיא מי עבידי דרנח. וארקומא רבא כגון שקלט מע"ג. הוגמא ונמצא מדקוציא להר"ר שקלט ממקום ד', רבא לטעמיה דאמר רבא מים ע"ג מים היינו הנחתן אגוז ע"ג מים לאו היינו הנחתו. כגון שפקר הוציא אגוזים מורה"י ונתנם ע"ג מים ברה"י עקירה איכא הנחה ליכא. בעי רבא הוציא ונתן אגוז בכלי והכלי נתון במים מזה, בתר אגוז אולינן והא נח חייב. או דילמא בתי כלי אולינן והא לא נח, ועלתה בתיקן. הוציא שמן ונתנו בשמן לא פסל אלא שמן בלבד. ור' יוחנן בן גורי אמר שניהם חיבור. לתנא גורי נח, כמו שהיו שאמרתו מים ע"ג מים היינו הנחתן. וכל כי האי גונא הוי הנחה. אבל לכתף שכונתו לתקן המשא שעל כתיפו פטור דכמהלך דמי ולא עקר ולא הניח. הא דא"ר יוחנן המתכוון לפנות חפצים מויות לויות ונמלך עליהן והוציאן פטור. שלא היתה עקירה בטוונה להוציאן לחוץ במקום חיוב אלא לויות שאין שם חיוב, ועיקרו באלו נערות וכבר פירשנוהו שם. פי' סטיו, אצטבא והוא איקריבטא, ועושין כי האי גונא בפני התנויות. ועל זה שנינו בחיצונה המוציא מחנות לפלטיא דרך סטיו חייב וכן עזאי פוטר. סטיו, והו כרמלית. לבן עזאי כאילו עומד בסטיו שנמצא מוציא מכרמלית לרחבה, אלא לרבנן אמאי חייב.

הכא במאי עסקינן כגון שנטלו ע"מ להצניעו ונמלך עליו להוציאו ומקשינן וכי האי גונא מי מחייב והא אמר רב ספרא אמר רבי יוחנן המפנה חפצים וכי' ומסקינן אלא הא מני בן עזאי היא אלמא רבי יוחנן לא סבירא ליה כבן עזאי. פי' הרי"ן.

יציאות השבת פרק ראשון שבת

קורא בספר. כל ספרים שלהם עשויים כמגילה: **ונתגלגל הספר מידו**. וראשו אחד צידו: גוללו אכלו. ובפרק צתרא דעירוצין^ט מוקים לה צאסקופת כרמלית כגון גבזה ג' ורחצה ד' ורשות הרבים עוברת לפניו דאי נפל כוליה מידיה ומהדרי ליה מרה"ר לאסקופה לאו חיוב

חטאת איכא הלכך השתא דראשו אחד צידו ואין כאן עקירה אפילו משום שבות נמי לא גזר: **היה קורא צראש הגג**. שהוא רה"י: **ונתגלגל הספר מידו**. וראשו אחד צידו: **עד שלא הגיע**. ראש התחמוץ: **לי**. התחמונים שהוא אור ר"ה גוללו אכלו: **הגיע לי**. אסור לגוללו דגזר רצנן משום שבות היכא דאוגדו צידו אטו היכא דנפק מידיה כוליה דלא לייתי'ה דאיכא חיובא דאורייתא: **הופכו על הפכו**. כתבו לזר הכותל והסתק כלפי ר"ה שלא יהא מוטל כל כך צציוון: **והא לא נח**. ואמאי אסור לגוללו אכלו: **משופע**. בזלט מלמטה ומצר מלמעלה דנח ליה על אותו שיפוע: **מי עזידי דנייחי**. אלא דדבר שיש לו מוך: **מח דמיא**. לאו היינו הנחתו דמהוי עקירתן עקירה דלא נידי ואלו: **קמ"ל** דהיינו הנחתן ועקירתן עקירה: **שמן שאף ע"ג יין**. ועקר השמן והוליאו לר"ה. וה"ע ע"ג מים לענין שבת אבל לענין תרומה לא סגי דלא נקט יין: **מחלוקת רבי יוחנן ורבנן דסנן שמן**. של תרומה: **שאף ע"ג יין**. של תרומה: **טבול יום**. פוסל את התרומה מן התורה ביצמות צפ' הערל (דף עה.). **לא פסל אלא שמן צלצד**. לפי שאינו חצור זה לזה ושמן פסול הוא ולא טמא הילכך לא פסיל ליה לין. ולענין שבת נמי הוי כדצר אחר הלף על המים דלאו היינו הנחתו: **היה טעון אוכלין ומשקין**. משמע שלא טענו לכך אלא היה טעון צרה"י כדי להוליכו מויות לויות (ט) ואו מצבוד יום) ומשעקר רגליו נמלך ויאָא ונכנס כל היום כולו: **אינו חייב עד שיעמוד**. ואח"כ יעקור עצמו ללאות דעמידת גופו ודאי (ו) כעמידת חפץ דמי הלכך כי עמד ועקר ע"מ ללאות מיחייב. אבל צלא עמידה ליכא עקירה אלא עקירה ראשונה והיא לא היתה

ע"מ ללאות והתורה לא חייבה אלא מלאכת מחשבת^י וגמרין ממשכן שימכין לעשות המלאכה אבל לא יודע שהוא שבת או כצבור שמלאכה זו מותרת: **והוא שעומד לפוש**. לנוח. הריא הויל עמידה ועקירה דבתרה הוי עקירה אבל עומד לכתף לתקן משאו על כתיפו לאו עמידה היא: **מדאמר מה**. רבה דהוא רביה דאצי: **סוך ד' אמום**. המעביר ד' אמות צרה"ר ועמד סוך ד' אמות לפוש וחזר והשלים והניח או עמד שם: **פטור**. שלא העביר ד' אמות בעקירה אחת. ואם לכתף עמד בתוך הד' אמות וכשהשלים ד' אמות הניח או עמד שם לפוש חייב (ו) ועמידה דסוך ד' לאו עמידה היא שהיתה לכתף: **סוך לד' אמום**. המעביר ד' אמות שלימות ועמד סוך לד' אמות אס לפוש עמד הוי הנחת גופו כהנחת חפץ. ואם לכתף עמד אין זו עמידה ואם נטלה אחר מידו אחרי כן שניהם פטורין: **אמוראי נינהו**. ר' אלעאי ור' אמי: **מר אמר לה כהאי לישאנא ומר אמר לה כהאי לישאנא**. ומינהו ר' יוחנן חדא וזמנא אמרה: **חגום**. רה"י: **פלטיא**. רחצה והוא רה"ר: **דרך סטיו**. מקום אִיטצבאות שיושבים סוחרים ושם כרמלית עליה דלאו להילוכא הוא כרה"ר: **חייב**. הואיל ולא עמד בסטיו לפוש אין כאן הנחה אלא בפלטיא: **וכן עזאי פוטר**. כדמפ' קסצר מהלך כעומד דמי ומנאָא נעקר מרה"י ומונה בסטיו ועוקר^י מסטיו ומניח צרה"ר: **היכא אשכחן כה"ג**. דמפסקא רשותא אחריתי מיחייב דילמא לא חייב רחמנא אלא צמוציא מרה"י לר"ה כדדיא:

ע"מ ללאות והתורה לא חייבה אלא מלאכת מחשבת^י וגמרין ממשכן שימכין לעשות המלאכה אבל לא יודע שהוא שבת או כצבור שמלאכה זו מותרת: **והוא שעומד לפוש**. לנוח. הריא הויל עמידה ועקירה דבתרה הוי עקירה אבל עומד לכתף לתקן משאו על כתיפו לאו עמידה היא: **מדאמר מה**. רבה דהוא רביה דאצי: **סוך ד' אמום**. המעביר ד' אמות צרה"ר ועמד סוך ד' אמות לפוש וחזר והשלים והניח או עמד שם: **פטור**. שלא העביר ד' אמות בעקירה אחת. ואם לכתף עמד בתוך הד' אמות וכשהשלים ד' אמות הניח או עמד שם לפוש חייב (ו) ועמידה דסוך ד' לאו עמידה היא שהיתה לכתף: **סוך לד' אמום**. המעביר ד' אמות שלימות ועמד סוך לד' אמות אס לפוש עמד הוי הנחת גופו כהנחת חפץ. ואם לכתף עמד אין זו עמידה ואם נטלה אחר מידו אחרי כן שניהם פטורין: **אמוראי נינהו**. ר' אלעאי ור' אמי: **מר אמר לה כהאי לישאנא ומר אמר לה כהאי לישאנא**. ומינהו ר' יוחנן חדא וזמנא אמרה: **חגום**. רה"י: **פלטיא**. רחצה והוא רה"ר: **דרך סטיו**. מקום אִיטצבאות שיושבים סוחרים ושם כרמלית עליה דלאו להילוכא הוא כרה"ר: **חייב**. הואיל ולא עמד בסטיו לפוש אין כאן הנחה אלא בפלטיא: **וכן עזאי פוטר**. כדמפ' קסצר מהלך כעומד דמי ומנאָא נעקר מרה"י ומונה בסטיו ועוקר^י מסטיו ומניח צרה"ר: **היכא אשכחן כה"ג**. דמפסקא רשותא אחריתי מיחייב דילמא לא חייב רחמנא אלא צמוציא מרה"י לר"ה כדדיא:

הלא"ש. י. דאע"ג דכל הנהו לא חשיבי כמנונים מ"מ הכא מספקא לן דלמא חשיבא הנחה דשמא כך הוא רגילות להצניע חפציו. מוס' הלא"ש. יא. והיה מטמא את השמן והשמן היה מטמא את היין, דכל הפוסל את התרומה מטמא משקין להיות תחלה חוץ מן הטבול יום (פרה פ"ח מ"ו). מוס' הלא"ש. יב. מתחלת ארבע לסוף ארבע. מוס' הלא"ש. יג. דגזי דמהלך כעומד דמי אפילו הכי גמריי לה דמוליך מתחלת ארבע לסוף ארבע חייב. מוס' הלא"ש. יד. [ואן המעביר. מוס' הלא"ש. טו. ויהא פטור. מוס' הלא"ש. טז. דאמר קלוטה כמי שהונחה דמי. מוס' הלא"ש. יז. אם זרק ארבע ולא נח שם. מוס' הלא"ש. יח. אם חייב משום דאמרין כיון שהעביר לסוף ד' הוי הוא כמי שמונח באויר, או לא. מוס' הלא"ש. יט. [ו]דוקא בכימיתא קאמר בן עזאי מהלך כעומד דמי משום. מוס' הלא"ש. כ. [ו]כיון שנמלך רצא כעומד לפוש ועוקר דמי. רמב"ן. כא. דאמרין התם (לג): גבי תלמיד חכם ואבן המנוגזת. מוס' הלא"ש. י. דאע"ג דכל הנהו לא חשיבי כמנונים מ"מ הכא מספקא לן דלמא חשיבא הנחה דשמא כך הוא רגילות להצניע חפציו. מוס' הלא"ש. יא. והיה מטמא את השמן והשמן היה מטמא את היין, דכל הפוסל את התרומה מטמא משקין להיות תחלה חוץ מן הטבול יום (פרה פ"ח מ"ו). מוס' הלא"ש. יב. מתחלת ארבע לסוף ארבע. מוס' הלא"ש. יג. דגזי דמהלך כעומד דמי אפילו הכי גמריי לה דמוליך מתחלת ארבע לסוף ארבע חייב. מוס' הלא"ש. יד. [ואן המעביר. מוס' הלא"ש. טו. ויהא פטור. מוס' הלא"ש. טז. דאמר קלוטה כמי שהונחה דמי. מוס' הלא"ש. יז. אם זרק ארבע ולא נח שם. מוס' הלא"ש. יח. אם חייב משום דאמרין כיון שהעביר לסוף ד' הוי הוא כמי שמונח באויר, או לא. מוס' הלא"ש. יט. [ו]דוקא בכימיתא קאמר בן עזאי מהלך כעומד דמי משום. מוס' הלא"ש. כ. [ו]כיון שנמלך רצא כעומד לפוש ועוקר דמי. רמב"ן. כא. דאמרין התם

מסורת הש"ס

א) עירוצין א: [קג.],
ב) עירוצין נח. א. א. לקמן
ק-ד) גי' שס עירוצין פא:
טבול יום פ"ב מ"ה,
ה) נרש"ל אבל עומד לכתף פטור,
ו) כתובות לא. ע"ש,
עירוצין כ-ג. ו. לקמן לא:
ח) כתובות לא: עירוצין נח. א.
ט) [דף נח. א.] וצינא גי:ג,
ז) וועיין מוס' מעילה יז.
ח) נכדקין
ט) נכדקין
ה, ט) [נכדקין הגר"צ מוסק מיצט "כעומד דמי"י,

הגהות הב"ח

א) גב' אמר ר' יוחנן המפנה חפציו מויות לויות ומגל:
רש"י ד"ה היה טעון וכו' מויות לויות ומשעקר רגליו כלי"ג ומיכת או מצבוד יום נמחק:
א) ד"ה אטו מייד וכו' גופא דהאי דבהנות חפץ דמי וכו' דאמרין דגמרי' דמחק:
ה) ד"ה פטור וכו' לפש מייד דעמידה דסוך ד' וכו' היא כיון שהיתה לכתף:
ה) ד"ה וכן עזאי וכו' בסטיו ונעקר מסטיו ומנוגז:

תוס' ישנים

א) נראה דלא מהלך
ב) כעומד דמי ולי צידו ונא א' ושם כלי דדמי למניח אגוז ככלי וכלי קף ע"ג מים אבל רובא או מנח ע"ג ארס דמי לאגוז ע"ג מים:
ב) אלא ליאמר דלית ליה מהלך כעומד דמי בשום מקום כי הלא י"ט דהפסק סטיו חשיב מנוח דאי טעמא משום הפסק כרמלית אי"ב וזקק ומשטינ נמי ליפטו אלא ודאי גס לרה"י או איפסא נמי אית ליה מהלך כעומד דמי לגבי מד"א כיה"ה הלכתא גמירי ולא אכל מודה דזרק זקק נמחלק פלגי ש"מ טעמא לא משום הפסק כרמלית אלא משום דמהלך כעומד דמי בכל מקום הוציא מרה"י לרה"ר כיון שנגמס לרה"ר חייב אבל עומד כרה"י ומשטינ או זרק אטו חייב עד שמתח לנן עזאי:

מוסף תוספות

א. דנקט דלא גורינן אגדו צידו אטו אין אגדו צידו. מוס' הלא"ש. ב. [ו]לא היה גורינן. מוס' הלא"ש. ג. ורה"ר עוברת לפניה דאי נפיל כוליה ומייחתי ליה ליכא אלא איסורא דרבנן. מוס' הלא"ש. ד. דבהיכי מייורי מדקוציא גוללו אצלו. מוס' הלא"ש. ה. ואלא"כ היה ליה כרמלית כדאמרין לקמן מג' ועד ט' לא מדרס דרסי ליה רבים ולא כחופי מכתפי עליה והוי כרמלית. מוס' הלא"ש. ו. גבי דגים שפצזו בספינה. רשבי"א. ד. [ואן דרך אדם להניח חפציו במקום שאין חופץ עצמו מונה ועומד במקום שהוא שם, וכן מציוו חילוק בין קנין למילי דשבת כגון במתגלגל דחשבינן ליה כמנוח לענין קנין בפ"ק דבבא מציעא וגבי שבת דאמרין לקמן בהזורק דלא הוי כמנוח. מוס' הלא"ש. ח. חשיבא הנחה דשמא. מוס' הלא"ש. ט. בקידושין ואבן המנוגזת. מוס' הלא"ש. י. דאע"ג דכל הנהו לא חשיבי כמנונים מ"מ הכא מספקא לן דלמא חשיבא הנחה דשמא כך הוא רגילות להצניע חפציו. מוס' הלא"ש. יא. והיה מטמא את השמן והשמן היה מטמא את היין, דכל הפוסל את התרומה מטמא משקין להיות תחלה חוץ מן הטבול יום (פרה פ"ח מ"ו). מוס' הלא"ש. יב. מתחלת ארבע לסוף ארבע. מוס' הלא"ש. יג. דגזי דמהלך כעומד דמי אפילו הכי גמריי לה דמוליך מתחלת ארבע לסוף ארבע חייב. מוס' הלא"ש. יד. [ואן המעביר. מוס' הלא"ש. טו. ויהא פטור. מוס' הלא"ש. טז. דאמר קלוטה כמי שהונחה דמי. מוס' הלא"ש. יז. אם זרק ארבע ולא נח שם. מוס' הלא"ש. יח. אם חייב משום דאמרין כיון שהעביר לסוף ד' הוי הוא כמי שמונח באויר, או לא. מוס' הלא"ש. יט. [ו]דוקא בכימיתא קאמר בן עזאי מהלך כעומד דמי משום. מוס' הלא"ש. כ. [ו]כיון שנמלך רצא כעומד לפוש ועוקר דמי. רמב"ן. כא. דאמרין התם